

PALVELUSETELISÄÄNTÖKIRJA

Henkilökohtainen avustaja

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

HYVÄKSYTTY:
Sosiaali- ja terveyslautakunta
21.1.2020 § 7

20.4.2020
Taivalkosken sosiaali- ja terveyspalvelut

Sisällysluettelo

PALVELUKOHTAINEN SÄÄNTÖKIRJA.....	1
1 HENKILÖKOHTAINEN AVUSTAJA SÄÄNTÖKIRJA	1
1.2 Tavoitteena asiakaslähtöiset, valinnan vapautta korostavat palvelut	1
2 PALVELUSETELIN MYÖNTÄMISEN PERIAATTEET	1
3 LASKUTUS	2
4 HENKILÖKOHTAISEN AVUN PALVELUSETELI.....	3
4.1 Henkilökohtainen apu ja kodin ulkopuolella avustaminen palveluseteli	3
5 HENKILÖSTÖ JA OSAAMINEN	3
6 SÄÄNTÖKIRJAN MUUTTAMINEN	4

PALVELUKOHTAINEN SÄÄNTÖKIRJA

Jokaisessa Taivalkosken kunnan palveluseteliversiossa on käytössä palvelusetelisääntökirja, joka sisältää kaksi osiota: yleisen sääntökirjan ja palvelukohtaisen sääntökirjan. Yleinen sääntökirja on erillinen asiakirja, jonka vaatimukset koskevat kaikkia Taivalkosken kunnan palvelusetelituottajia ja palvelusetelitoimintaa. Palvelukohtainen sääntökirja sisältää yksityiskohtaisempia vaatimuksia kyseisellä palvelusetelillä tuotettavalle palvelulle. Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan molempien sääntökirjan vaatimuksia palvelusetelituottajana toimiessaan. Mikäli palvelukohtainen sääntökirja on ristiriidassa yleisen sääntökirjan kanssa, noudatetaan yleisessä sääntökirjassa annettuja vaatimuksia ja linjauksia.

1 HENKILÖKOHTAINEN AVUSTAJA SÄÄNTÖKIRJA

Tätä sääntökirjaa noudatetaan, kun Taivalkosken kunta myöntää henkilökohtaisen avustajan asiakkaalleen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisesti. Kunta velvoittaa, että palveluntuottajat noudattavat sääntökirjan määräyksiä

1.1 Palvelujärjestelmään kuuluvat asiakkaat

Palvelusetelin käyttömahdollisuutta tarjotaan niille asiakkaille, jotka täyttävät vammaispalvelulain (1987/380) mukaiset henkilökohtaisen avun saamisedellytykset. Asiakkaalla tulee olla henkilökohtaisen avun tarpeen lisäksi kyky ja mahdollisuus palvelusetelin käyttämiseen ja toimimiseen kuluttajasemassa. Henkilökohtaista apua myönnetään vaikeavammaiselle henkilölle, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista.

1.2 Tavoitteena asiakaslähtöiset, valinnan vapautta korostavat palvelut

Vuonna 2009 voimaan astuneessa laissa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) tavoitteeksi palvelusetelin käytölle asetetaan palvelurakenteen monipuolistaminen, valinnan mahdollisuuksien ja palveluiden saatavuuden lisääminen, yksityisen ja julkisen sektorin osaamisen, vuoropuhelun ja yhteistyön kehittäminen sekä pienyritysjäyyden tukeminen. Palvelusetelin tavoitteena on asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien lisääminen. Asiakas voi kieltäytyä palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata asiakas muulla tavoin järjestettyjen palveluiden piiriin.

Palvelusetelilaki (569/2009) mahdollistaa kuntien harkinnan mukaisesti palvelusetelin käyttöönoton kunnan järjestämistä olevien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistapana. Palveluseteliä ei voi soveltaa toisen kunnan tuottamien palvelujen hankintaan.

Kunnan tulee tehdä päätökset palvelusetelin käyttöönotosta; määrittää palvelut joissa palveluseteliä käytetään ja hyväksyä palveluntuottajat.

Palvelusetelimallin suunnittelun lähtökohdaksi on otettava seuraavat periaatteet:

- asiakaslähtöisyys
- hyvinvointierojen kaventaminen
- kustannusneutraalius

2 PALVELUSETELIN MYÖNTÄMISEN PERIAATTEET

Henkilökohtaisen avun määrittää vammaispalvelulain (1987/380).

Henkilökohtainen apu on;

- välttämätöntä toisen ihmisen antamaa apua niissä tavanomaiseen elämään liittyvissä toiminnoissa, jotka henkilö tekisi itse, mutta vamman tai sairauden vuoksi hän ei selviä niistä itse.
- itsenäisen elämän mahdollistaja vaikeavammaiselle henkilölle.

- vammaispalvelulain mukainen palvelu, johon palvelun myöntämiskriteerit täyttävällä vaikeavammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus.

Taivalkosken kunnan sosiaalitoimi myöntää henkilökohtaista apua pääasiassa vammaisille ja vammautuneille, liikuntarajoitteisille ja pitkäaikaissairaille asiakkaille. Henkilökohtaista apua voi hakea vaikeavammaisen henkilö, joka vamman tai sairauden takia tarvitsee säännöllisesti toisen henkilön apua suoriutuakseen arjen toiminnoista.

Kunnan valtuuttama viranhaltija arvioi asiakkaan palvelutarpeen ja myöntää palvelun. Asiakkaan oikeus palveluseteliin ja sen käyttökohteisiin kirjataan palvelusuunnitelmaan ja lisäksi myönnettävästä palvelusta tehdään aina viranhaltijapäätös. Päätöksessä määritellään mitä palveluja seteli kattaa ja kuinka kauan se on voimassa. Kunnan työntekijän tulee esitellä eri vaihtoehdot palvelun järjestämisestä tasapuolisesti ja tehdä päätökset asiakkaan edun mukaisesti. Asiakas voi kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet muilla tavoin järjestettävien palvelujen piiriin. Asiakas valitse haluaako vastaanottaa palvelusetelin avulla järjestettävän palvelun vai palvelutasoltaan rinnakkaisen kunnallisen palvelun.

Myöntäessään setelin kunta päättää samalla sen arvon ja sitoutuu maksamaan asiakkaan hankkimat palvelut palvelusetelin arvoon asti. Myönnettäessä palveluseteliä yksittäiselle asiakkaalle kunnan tulee noudattaa asiakkaan asemasta annettuja säännöksiä:

- 1) palvelusetelilain 6 §:n säännöstä
- 2) potilaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia (758/1992)
- 3) sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annettu laki (812/2000)
- 4) vammaispalvelulain 8 c ja 8 d §:n sisältö
- 5) omaishoitajan oikeus vapaaseen, omaishoitoa tukevat ja hoitajille annettavat palvelut (4§)

Kaikille asiakkaille palveluseteli ei sovellu. Edellytyksenä henkilökohtaisen avun palvelusetelin järjestämiselle on, että vaikeavammaisen henkilö pystyy itse määrittelemään tarvitsemansa henkilökohtaisen avun sisällön ja toteuttamistavan.

Palveluseteli on henkilökohtainen, sitä ei voi vaihtaa rahaksi eikä palvelua voi käyttää muuhun kuin myöntämispäätöksessä määritelyyn tarkoitukseen. Palveluseteliin vaaditaan aina erikseen tehty viranhaltijapäätös, joka on setelin fyysinen muoto.

Palveluseteliasiakas valitsee itsenäisesti ja/tai omaistensa avustuksella itselle palveluntuottajan Taivalkosken kunnan hyväksymien palveluntuottajien joukosta.

3 LASKUTUS

Asiakaslaskutus

Asiakasmaksulain mukaan 12§:n 2 momentin mukaan palvelusetelin avulla järjestettävistä palveluista kunta ei peri palvelun käyttäjältä asiakasmaksua. Asiakkaalta ei peritä omavastuuosuutta eikä muita kuluja palvelusetelillä tuotettavasta henkilökohtainen apu – palvelusta.

Palvelusetelillä tuotettava palvelu on ALV:n 130 a §:n mukaista verotonta palvelun myyntiä.

Asiakkaan ostamat lisäpalvelut

Palveluseteli sisältää hoidon sekä huolenpidon palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisesti. Jos asiakas ostaa palveluntuottajalta muuta palvelus, se on asiakkaan itse maksettavaa lisäpalvelua. Asiakkaan

itsensä maksama lisäpalvelu voi olla esimerkiksi suursiivous, ikkunoiden pesu, vaatehuolto tai ruuan valmistusta yms.

Palvelun enimmäishinta

Taivalkosken kunta on asettanut henkilökohtaisen avustajan palveluntuottajalle palveluseteliin palvelusta maksettavan enimmäismäärän eli hintakaton. Palveluntuottaja voi hinnoitella palvelun hintakattoa alemmaksi. Kilpailutekijöinä toimivat palvelun hinta ja laatu.

4 HENKILÖKOHTAISEN AVUN PALVELUSETELI

4.1 Henkilökohtainen apu ja kodin ulkopuolella avustaminen palveluseteli

Vammaispalvelun mukainen henkilökohtainen apu on apua niissä tavanomaiseen elämään liittyvissä toimissa, jotka henkilö tekisi itse, mutta ei niistä vammansa tai sairautensa vuoksi kokonaan tai osittain itse selviä. Henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön (asiakkaan) välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella päivittäisissä toimissa, työssä ja opiskelussa, harrastuksissa, yhteiskunnallisessa osallistumisessa tai sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä. Henkilökohtaista apua eivät ole avun tarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää hoivaa, hoitoa ja valvontaa ja joita toteutetaan esim. lääketieteellisin perustein jonkun muun kuin asiakkaan määrittelemän sisällön ja tavan perusteella.

Kunta voi järjestää henkilökohtaista apua mm. antamalla vaikeavammaiselle henkilölle avustajapalveluiden hankkimista varten sosiaalihuoltolain 29 a §:ssä tarkoitetun palvelusetelin, jonka arvo on kohtuullinen. Palvelusetelin asiakkaalle myöntää vammaispalvelun sosiaalityöntekijä. Myönnettävä tuntimäärä määritellään asiakkaan palvelutarpeen mukaan. Asiakas voi hankkia palvelun palvelusetelipalveluina valitsemaltaan palveluyrittäjältä.

Jos henkilökohtaista apua järjestetään kokonaan tai osaksi palvelusetelin avulla, omavastuusuutta ei saa periä, sillä henkilökohtainen apu on säädetty maksuttomaksi palveluksi. Palvelusetelin arvon on oltava sellainen, että sillä on käytännössä mahdollista hankkia henkilölle palvelusuunnitelmassa määritelty riittävä henkilökohtainen apu.

Palvelusetelillä ostettavasta palvelusta arkisin korvataan em. päätökseen perustuen **enintään 24 euroa/ tunti, sunnuntaisin ja arkipyhänä 35 euroa/ tunti.**

Asiakkaan ja palveluntuottajan välisessä sopimuksessa sovitut tunnit tehdään asiakkaan luona ja/tai asiakkaan kanssa sovitun mukaisesti asiakkaan kotona tai muussa paikassa. Matka-ajat asiakkaan luokse ja luota eivät sisälly avustusaikaan. Palveluntuottajan tulee määritellä maantieteellinen alue, jolla toimii. Matka-ajasta ja kilometreistä ei makseta erillistä korvausta.

5 HENKILÖSTÖ JA OSAAMINEN

Henkilöstö ja osaaminen

Palvelusetelituottajan kelpoisuus on oltava vastaava kuin kunnan itse tuottamissa palveluissa. Voimassaolevaan työhön liittyvät tarvittavat lääkkeenjako, turva- ja hygieniapassit ja EA1/EA2.

Henkilökohtaisen avustajan ammattitaitovaatimus

Henkilökohtaisen avustajan koulutusvaatimuksena pidetään vähintään hoiva-avustajan koulutusta. Koulutus antaa valmiuksia sosiaali- ja terveysalan avustaviin tehtäviin, jotka liittyvät asiakkaiden perustarpeista huolehtimiseen. Muita mahdollisia koulutuksia ovat sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja tai työntekijällä voi olla kyseiseen työhön liittyvän työkokemuksen kautta hankittu osaaminen.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että avustajana toimivat henkilöt soveltuvat tehtävään. Palveluntuottaja huolehtii henkilöstönsä ammattitaidon säilymisestä ja perehdytyksestä ja kehittämisestä sekä riittävästä täydennyskoulutuksesta.

Palveluntuottaja huomioi asiakkaan yksilölliset toiveet ja tarpeet valitessaan avustajaa kyseiseen kohteeseen. Esimerkiksi pystyvätkö avustajat:

- nostamaan tai tekemään muita fyysistä voimaa vaativia tehtäviä
- menemään kotiin, jossa lemmikkieläimiä
- menemään allergisen asiakkaan kotiin (avustajan oltava savuton, ei voimakkaita tuoksuja, ei lemmikkieläimiä avustajalla)

6 SÄÄNTÖKIRJAN MUUTTAMINEN

Kunnalla on oikeus tehdä muutoksia tähän sääntökirjaan. Kunta ilmoittaa palveluntuottajalle muutoksista kirjallisesti välittömästi päätöksen tekemisen jälkeen. Mikäli palveluntuottaja ei halua tulla sidotuksi muuttuneisiin sääntöihin, tulee siitä ilmoittaa siitä kunnalle kirjallisesti kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa muutosilmoituksen lähettämisestä. Mikäli kunnalle ei toimiteta edellä mainittua ilmoitusta, palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan muuttuneita ehtoja muutosilmoituksessa mainitusta päivästä lukien, mutta kuitenkin aikaisintaan kuusikymmentä (60) päivää muutosilmoituksen toimittamisesta.

Sitoumuksen voimassaoloaika

Tämä sääntökirja on voimassa toistaiseksi.

Lisätietoja:

TAIVALKOSKEN KUNTA

Sosiaali- ja terveystalvet
Osastosihteeri
Sairaalantie 8 a
93400 TAIVALKOSKI

Kehitysvammatyön palveluohjaaja
puh. 040 542 1273

Palveluohjaaja
puh. 0400 530 257

Palveluseteli, yleiset asiat ja asiakirjat
p. 040 575 5473